Vandmiljø
Vesthimmerlands Kommune

Frederik IX's Plads 1
9640 Farsø

Tlf.: 99 66 70 00

post@vesthimmerland.dk
www.vesthimmerland.dk

Afgørelse efter vandløbsloven om nedklassificering af Udengsgrøften

Dato: 5. november 2026

Sagsnummer:
06.02.02-G01-1-26
Sagsbehandler:
Per Frank Madsen

Tlf.: 99 66 71 11
Mob.: 21 64 48 67
pfma@vesthimmerland.dk

Vesthimmerlands Kommune meddeler hermed afgørelse om, at det hidtil offentlige vandløb Udengsgrøften nedklassificeres til et privat vandløb.

Vesthimmerlands Kommune har haft forslag til nedklassificering af vandløbet Udengsgrøften i høring i perioden 26. februar og til 23. april 2026.
Der er indkommet høringssvar fra 2 lodsejere ud af 15 lodsejere og der er afholdt lodsejermøde den 26. marts 2026.
Administrationen ønsker ikke at imødekomme høringssvarene og administrationen har vurderet at lodsejermødet ikke har givet anledning til at ændre beslutningen om at nedklassificere Udengsgrøften.
Administrationen vurderer at problemet med høj vandstand i Limfjorden ikke kan løses igennem vedligeholdelsen af Udengsgrøften, men kan løses ved pumpeløsninger og kommunen vurderer at en pumpeløsning ligger langt ud over de beføjelser, kommunen har for almindelig vedligeholdelse af Udengsgrøften.

Vandløbet har i henhold til Vandrammedirektivet ikke et miljømål og administrationen har vurderet at vandløbet er anlagt primært til privat formål – afledning af vand.
Teknik -, Miljø - og Klimaudvalget har den 1. juni 2026 besluttet at nedklassificere Udengsgrøften.

Nedklassificeringen er gældende fra **1. marts 2027**.

Nedklassificeringen betyder at Udengsgrøften overgår fra et offentligt vandløb til et privat vandløb. Bredejerne er herefter bl.a. ansvarlig for vedligeholdelsen af vandløbet.

Afgørelsen er truffet efter § 3, stk. 1 i Bekendtgørelse nr. 838 af 27. juni 2016 om klassifikation og registrering af vandløb og § 10 i Lovbekendtgørelse nr. 1217 af 25. november 2019 af lov om vandløb.
Ved en nedklassificering overgår vedligeholdelsen fra det offentlige til de private bredejere jf. vandløbslovens §35, stk. 1.

Hvis der er spørgsmål til overdragelsen, den fremtidige vedligeholdelse eller lignende kan vandløbsmedarbejder Per Madsen kontaktes på tlf. 21 64 48 67 eller på pfma@vesthimmerland.dk.

Afgørelsen kan påklages til Miljø – og Fødevareklagenævnet indenfor 4 uger fra afgørelsesdatoen. Afgørelsen kan desuden indbringes for domstolene til retlig prøvelse indenfor seks måneder fra afgørelsesdatoen. En nærmere klagevejledning findes længere nede i afgørelsen, ligesom der her findes nærmere oplysninger i sagen.

Afgørelsen er offentliggjort på Vesthimmerland Kommunes hjemmeside.

Med venlig hilsen
Per Frank Madsen
Vandløbsmedarbejder

Afgørelsens baggrund

Vesthimmerlands Kommune har som en konsekvens af kommunalreformen i 2007 i dag administrationen, herunder vedligeholdelsespligten, af de offentlige vandløb fra flere tidligere kommuner.

En gennemgang af regulativerne for disse vandløb har vist, at der i de tidligere kommuner lå forskellige kriterier for, hvorvidt et vandløb har været offentligt eller privat.

Vesthimmerlands Kommune skal tilstræbe, at vandløbene klassificeres efter en række ens kriterier jf. § 1 i Bekendtgørelse nr. 838 af 27. juni 2016 om klassifikation og registrering af vandløb.

På mødet den 16. januar 2016 godkendte Teknik- og Miljøudvalget kriterier for op- og nedklassificering, for at sikre større ensartethed i administration af vandløbene, således at alle bredejere langs vandløbene bliver behandlet efter samme principper.
De generelle kriterier danner grundlag for en nærmere vurdering af vandløbene, hvorefter administrationen kan indstille konkrete vandløb til op- eller nedklassifikation.

Teknik -, Miljø - og Klimaudvalget besluttede på mødet 1. juni 2026 at opklassificere 3,9 km private vandløb til offentlige vandløb og nedklassificere 8,3 km offentlige vandløb til private vandløb i den nordlige del af Vesthimmerlands Kommune.

Generelle kriterier
Der er opstillet en række generelle kriterier for omklassificeringen. Kriterierne kan enkeltvis eller tilsammen danne grundlag for ændring af klassifikationen. Det vil sige, at det ikke er nødvendigt, at alle de opstillede kriterier er opfyldt for at der tages beslutning om omklassificering.

Kriterier for nedklassificering
Nedklassificering af offentlige vandløb kan gennemføres i de tilfælde, hvor det vurderes, at de primært tjener private formål og kun har en begrænset eller ingen offentlig interesse:

1. Vandløb anlagt til særlige, private formål.
2. Vandløb, som ikke modtager betydelige mængder overfladevand fra offentlige arealer eller offentlige veje.
3. Vandløb, som ikke modtager spildevand fra større spildevandsanlæg eller forsinkelsesbassiner.
4. Korte vandløb med beskedent opland.

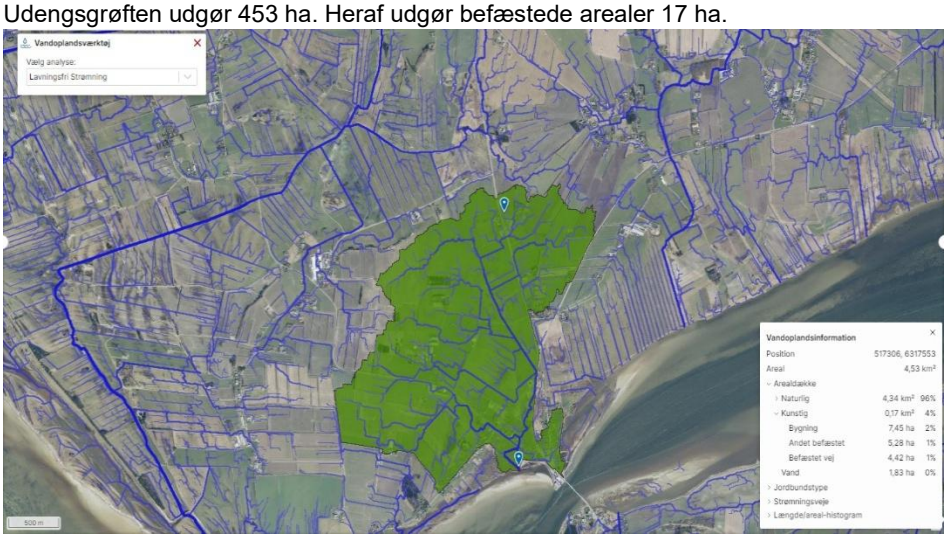
Vandløbet Udengsgrøften nedklassificeres på grundlag af, at det opfylder de politisk vedtagne kriterier om at vandløbet er uden et fastlagt miljømål i vandområdeplanen 2021 - 2027 og er vurderet til primært at tjene privat formål – afledning af vand.

Vandløbet skal jf. § 3, stk. 5 i Bekendtgørelse nr. 838 af 27. juni 2016 om klassifikation og registrering af vandløb være vedligeholdt i overensstemmelse med regulativet på datoen for nedklassificering. Derfor en gennemgang af vandløbet.

Oplysninger om vandløbet Udengsgrøften
Udengsgrøften er et ca. 2419 m langt delvis åbent vandløb, hvor de ca. 169 m er en Ø100 cm rørledning.
Udengsgrøften er på de øverste ca. 1440 m grænsevandløb mellem Jammerbugt Kommune og Vesthimmerlands Kommune. Jammerbugt forslår også at nedklassificere strækningen af Udengsgrøften.
Vandløbet har et ikke fastlagt miljømål i vandområdeplan 2021 – 2027.
I den sydlige del er vandløbet og arealerne omkring vandløbet omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3 og området syd for Ullerupvej er udpeget Natura 2000 område.

Vandløbet er omfattet af vandløbslovens §69 om 2 m brede dyrkningsfrie bræmmer langs med vandløbets åbne strækninger.
Vandløbet er kraftig reguleret og ligger med et beskedent fald og vandføring og er vurderet til primært at tjene privat formål - afledning af vand.
Den åbne strækning af vandløbet vedligeholdes en gang om året med mejekurv.
Den nuværende årlige udgift til vedligeholdelsen udgør ca. 8775 kr.

I programmet Scalgo er der udarbejdet en opgørelse over andelen af offentlige befæstede arealer, inden for vandløbets topografiske opland. Oplandsarealet for Udengsgrøften udgør 453 ha. Heraf udgør befæstede arealer 17 ha.

Figur 1: Oplandsarealet for Udengsgrøften er markeret med grønt på figuren og udgør 453 ha. Heraf udgør befæstede arealer (på figuren kategoriseret "befæstet vej") 17 ha, svarende til omtrent 4 % af det samlede oplandsareal. Som udgangspunkt må et vandløb, der tilføres mere end 25 % vand fra arealer med offentlige formål, ikke nedklassificeres. Arealer med offentlige formål defineres som arealer med offentlige anlæg eller befæstede, offentlige arealer (veje, p-arealer, mv.). Oplandsareal og befæstede arealer er opgjort i programmet SCALGO live.

Samtidig beregnes hvor stor en andel af afstrømning til vandløbet, som udgøres af vand, der stammer fra offentlig befæstede arealer. Med udgangspunkt i tabel 1, udgøres denne andel af 4,15 %, mens hovedparten af afstrømningen på 95,85 % af årsnedbøren stammer fra private ubefæstede arealer (se tabel 1 for beregningseksempel).

Tabel 1: beregningseksempel for bestemmelse af andel af afstrømning til vandløb fra hhv. offentlige befæstede og private ubefæstede arealer.

Arealtype	Areal (m^2)	Gennemsnitlig årlig afstrømning (m)	Mængde vand pr. år, der bliver afledt fra arealet til vandløbet (m^3)	Andel af den samlede afstrømning til vandløbet (%)
Offentlige befæstede arealer	170000	0,765	130172,9231	**4,15**
Private ubefæstede arealer	4360000	0,689	3004697,354	95,85
I alt	4530000		3134870,277	100

Vesthimmerlands Kommune har i marts 2026 fået udarbejdet en opmålingsrapport for Udengsgrøften. Rapporten konkluderer at flere delstrækninger trænger til oprensning.

Figur som viser beliggenheden af Udengsgrøften og med rød streg strækningen som nedklassificeres

Hvad betyder nedklassificeringen

Teknik -, Miljø - og Klimaudvalget har besluttet at nedklassificere vandløbet Udengsgrøften fra et offentligt vandløb til et privat vandløb og fra 1. marts 2027 kommer følgende til at gælde:

- Vesthimmerlands Kommune vedligeholder Udengsgrøften frem til overdragelsestidspunktet den 1. marts 2027, herunder bliver vandløbet oprenset for aflejringer, som det fremgår af opmålingsrapporten, således at vandløbet er "afleveret" i regulativmæssig stand. Der er ifølge opmålingsrapporten behov for at oprense vandløbet på delstrækninger, som vil blive foretaget i februar 2027.
- Fra 1. marts 2027 overgår den fremtidige vedligeholdelse af Udengsgrøften – og udgiften hertil - fra Vesthimmerlands Kommune til Bredejerne.
- Vandløbsregulativet for Udengsgrøften bliver ophævet. Dog skal regulativets bestemmelser om dimensioner(bundkote, bundbredde og anlæg) for Udengsgrøften overholdes på den strækning som er §3 beskyttet – strækningen fra hvor Udengsgrøften løber fra Fjerritslevvej ca. st. 800 m og til udløb i Limfjorden st. 0. Dimensionerne fremgår af bilag 1.
- Det har været sædvanlig praksis at vandløbet har været vedligeholdt med mejekurv, hvor afskåret plantemateriale er oplagt udenfor vandløbskanten. Denne praksis må gerne fortsætte.
- Fremtidige oprensninger for aflejringer må ikke placeres på beskyttet natur. Beskyttet natur fremgår af Danmarks Miljøportal.
- Vesthimmerlands Kommune forventer i øvrigt, at bredejerne vedligeholder vandløbet i henhold til vedlagte folder " Vejledning om vedligeholdelse af private vandløb".

Lovgrundlag

<u>Vandløbsloven</u>
Efter vandløbslovens § 10 i Lovbekendtgørelse nr. 1217 af 25. november 2019 af lov om vandløb kan vandløbsmyndigheden bestemme, at et vandløb skal udgå af den hidtidige klasse.

Ved en nedklassificering overgår vedligeholdelsen af det offentlige vandløb til de private og ifølge § 35 i vandløbsloven vedligeholdes private vandløb af Bredejerne.

Nærmere bestemmelser vedrørende omklassificering af vandløb fremgår af Bekendtgørelse nr. 838 af 27. juni 2016 om klassifikation og registrering af vandløb.
neEfter bekendtgørelsens § 3 kan vandløbsmyndigheden træffe afgørelse om, at offentlige vandløb eller vandløbsstrækninger skal nedklassificeres til private vandløb, når de vurderes primært at tjene private formål.
Ifølge bekendtgørelsens § 3, stk. 4 skal afgørelsen være ledsaget af en dato for nedklassificeringen.

Klagevejledning

Vesthimmerland Kommunes afgørelse om nedklassificering af Udengsgrøften kan efter vandløbslovens § 80 påklages til Miljø – og Fødevareklagenævnet.
Afgørelsen kan efter vandløbslovens § 84 bl.a. påklages af den, afgørelsen er rettet til samt enhver, der måtte antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.

Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt.

Hvis du ønsker at klage

En klage indsendes elektronisk via den såkaldte Klageportal. Et link hertil findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk, hvor man logger ind med NEM-ID.

Har du brug for hjælp til klagen er du velkommen til at kontakte Vesthimmerlands Kommune.

Klagen videresendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan kontaktes på e-mail: nh@naevneneshus.dk eller telefon 72 40 56 00.
Når man klager, skal der betales et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1800 kr. for virksomheder og organisationer. Gebyret betales med betalingskort i klageportalen.
Klagen sendes først videre, når gebyret er betalt.

Vi gør opmærksom på, at du, som part i sagen, har ret til fuld aktindsigt.

Hvis kommunens afgørelse ønskes afprøvet ved en domstol, skal et evt. sagsanlæg i henhold til loven være anlagt inden 6 måneder efter at afgørelsen er meddelt.

Hvis der kommer en klage
Hvis der kommer en klage fra en anden, vil du blive orienteret.

En rettidig klage gør, at dispensationen ikke må udnyttes, med mindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer noget andet.

Søgsmål
Hvis kommunens afgørelse ønskes afprøvet ved en domstol, skal et evt. sagsanlæg i henhold til loven være anlagt inden 6 måneder efter at afgørelsen er meddelt.

Annoncering

Afgørelsen annonceres offentligt på Vesthimmerland Kommunes hjemmeside under https://vesthimmerland.dk/politik-og-faellesskab/hoeringer-og-afgoerelser/vandloeb

Kopi af afgørelsen er sendt til

Bredejerne langs med Udengsgrøften i Vesthimmerlands Kommune

Danmarks Naturfredningsforening: dnvesthimmerland-sager@dn.dk; vesthimmerland@dn.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk;
Danmarks Fiskeriforening: mail@dkfisk.dk
Ferskvandsfiskeriforeningen i Danmark: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
Dansk Fritidsfiskerforbund: teamstr@gmail.com
Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø: mail@sgav.dk
Dansk Ornitologisk Forening: natur@dof.dk; vesthimmerland@dof.dk
Dansk Botanisk Forening: dbf.oestjylland@gmail.com
Fiskeristyrelsen: inspektoratvest@fiskeristyrelsen.dk
Friluftsrådet: himmerland-aalborg@friluftsraadet.dk; vesthimmerland@friluftsraadet.dk; lokalraad@friluftsraadet.dk
Dansk Entomologisk Forening: entomologiskforening@gmail.com
Danmarks Naturfond, Kågårdsvej 12, Skivum, 9240 Nibe
Ålaug Vesthimmerland: hok@agrinord.dk; sivigaard@yahoo.dk
Løgstør Sportsfiskeriforening: mlag@9670.dk
Vesthimmerlands Museum: byggesager@vmus.dk

Bilag 1 – Dimensioner for Udengsgrøften

Afmærk-ning	Statio-nering	Skala nulpkt. kote	Vandløbs bund-kote	Vedlige-holdelses-bredde/rør-dimension	Fald	Anlæg	Anmærkning
nr.	m	cm	cm	cm	o/oo		
	0		-26	x	x	x	Udløb i Limfjorden
				100		1,0	
	105	*-30	-24	x		x	Rørudløb
						x	*Rørb.kote
	202	*-40		ø 100		x	Brønd m. sluse
						x	*Rørb.kote
	274	*-44	-20	x		x	Rørindløb
							*Rørb.kote
1	276	-20	-20				
	384		-18				)Rørbro
	387		-18				)
2	743	-11	-11	100			
					0,20		
	837		-9				)Rørbro
	861		-9				)Over Aggersund
	996		-6	x			
3	1155	-2	-2			1,0	
	1448		3	70			)Rørbro
	1454		3				)
	1522		4				)Rørbro
	1532		5				)
4	1585	6	6	x	x		
	1816		49	50	1,87		)Rørbro
	1822		50				)
5	1927	70	70	x	x		
					2,59		
6	2220	146	146	40	x		
					4,97		
7	2419	245	245	x	x	x	Øvre ende